

Muistio

4.6.2026

VN/37682/2025
VN/37682/2025-OKM-29

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi yleisistä kielitutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisistä kielitutkinnoista annettua valtioneuvoston asetusta (1163/2004, jäljempänä *kielitutkintoasetus*) sekä suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annettua valtioneuvoston asetusta (481/2003, jäljempänä *kielitaitoasetus*). Kielitutkintoasetukseen lisättäisiin säännös viittomakielen osakokeista sekä päivitetäisiin säännöksiä arvioijien kelpoisuudesta ja yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan tehtävistä. Kielitaitoasetukseen tehtäisiin kielellisiä ja teknisiä päivityksiä lukuun, joka koskee kielitaidon osoittamista kielitutkinnoilla.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Ehdotetut asetusmuutokset liittyvät yleisten kielitutkintojen ja valtionhallinnon kielitutkintojen uudistamiseen, jota koskevat lakimuutokset tulivat voimaan 1.1.2026. Kielitutkintojen uudistamisen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman (s. 75 ja 77) kirjaus, jonka mukaan molempien kotimaisten kielten kielitutkintojen tarjontaa ja laatua parannetaan työvoiman kielitaidon turvaamiseksi. Lisäksi tarkoituksena on mahdollistaa kielitutkintojen skaalautuminen suorittajamäärien kasvuun, jonka ennakoidaan aiheutuvan siitä, että hallitusohjelman muiden kirjausten toteuttamisen myötä kielitaitoa tulee jatkossa osoittaa uusia käyttötarkoituksia varten.

Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain (964/2004) sisältämät, yleisiä kielitutkintoja koskevat asetuksenantovaltuudet säilyivät ennallaan. Niiden nojalla kielitutkintoasetusta ehdotetaan päivitettäväksi seuraavien asetuksenantovaltuuksien pohjalta: Lain 3 §:n 1 momentin mukaan Opetushallituksen yhteydessä on yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunta, ja 5 momentin mukaan toimikunnan kokoonpanosta ja asioiden käsittelystä tutkintotoimikunnassa annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Tutkintotoimikunnan tehtäväksi on 3 a §:ssä säädetty muun muassa käsitellä yleisten kielitutkintojen kehittämiseen liittyviä periaatteellisia ja yhteiskunnan tai kielitutkinnon suorittajan kannalta merkittäviä asioita sekä tehdä aloitteita kielitutkintojen kehittämiseksi. Pykälän mukaan myös tutkintotoimikunnan tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi 6 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään yleisten kielitutkintojen osakokeista. Lain 7 §:n 1 momentin mukaan yleisen kielitutkintosuorituksen arvioijana voi toimia henkilö, jolla on valtioneuvoston asetuksella säädetty kelpoisuus ja joka on hakemuksesta merkitty Opetushallituksen ylläpitämään arvioijarekisteriin.

Julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetusta laista (424/2003, jäljempänä *kielitaitolaki*) kumoutuivat vuoden 2026 alussa 10, 11, 12 ja 15 §. Tarkoituksena oli, että 10 §:n 2 momentin ja 11 §:n 4 momentin kumoutuessa kumoutuivat myös kielitaitoasetuksen luvut 1 ja 2. Vuoden 2026 alusta voimaan tullut laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain muuttamisesta (1107/2025) sisältää kuitenkin siirtymäsäännöksen, jonka mukaan valtionhallinnon kielitutkinnon suorituksia voi aloittaa kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta eli kesäkuun 2026 loppuun asti ja hylättyjä osakokeita uusia kolmen vuoden

kuluessa lain voimaantulosta eli vuoden 2028 loppuun asti. Näihin suorituksiin sovelletaan siirtymäsäännöksen mukaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kielitaitoasetusta päivitetäisiin kielitaitolain 13 §:n 2 momentin asetuksenantovaltuuden nojalla, joka säilyi voimassa sanamuodoltaan päivitettyinä. Momentin 1.1.2026 voimaan tulleen sanamuodon mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, millä tavoin suomen tai ruotsin kielen taito voidaan osoittaa kielitutkinnoilla tai niiden sijasta opintojen yhteydessä suoritetuilla kielikokeilla tai opinnoilla. Muutoksen perusteluissa (HE 102/2025 vp, s. 38–39) todetaan, että 2 momentin oli tarkoitus sisältää silloista 1 momenttia vastaava asetuksenantovaltuus. Säännöksen silloinen viittaus valtionhallinnon kielitutkintoihin oli tarkoitus muuttaa viittaukseksi kielitutkintoihin yleisesti. Tämän asetuksenantovaltuuden nojalla voimassa säilyivät asetuksen luvut 3 ja 4. Samoin voimassa säilyi luku 5, jossa on siirtymäsäännöksiä kielitaidon osoittamisesta aiemmin suoritetuilla tutkinnoilla.

2 Asian valmistelu

Asetusluonnoksia on valmisteltu kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 102/2025 vp) yhteydessä. Hallituksen esitys valmisteltiin virkatyönä opetus- ja kulttuuriministeriössä yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Valmistelun lähtökohtana oli Opetushallituksen syksyllä 2024 tekemä esiselvitys Opetushallituksen hallinnoimien kielitutkintojen, eli yleisten kielitutkintojen ja valtionhallinnon kielitutkintojen, kehittämisestä.

Asetusluonnokset olivat liitteenä hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierroksella 6.6.–1.8.2025. Hallituksen esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta: oikeusministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, valtioneuvoston oikeuskansleri, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Kansallisarkisto, Kotimaisten kielten keskus, Maahanmuuttovirasto, Opetushallitus, tietosuojavaltuutetun toimisto, Aalto-yliopisto, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry, Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry, Finlandssvenska teckenspråkiga rf, Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus (Solki), Jyväskylän yliopiston viittomakielen keskus, Kuurojen liitto, Lapin yliopisto, Lappeenrannan–Lahden teknillinen yliopisto LUT, Oulun yliopisto, Suomen Kuurosokeat ry, Suomen yliopistojen kielikeskusten verkosto FINELC, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Suomen Rehtorit ry, Svenska Finlands Folkting -järjestö, Svenska handelshögskolan, Taideyliopisto, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto, Vaasan yliopisto, Vammaisfoorumi ry, Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE sekä Åbo Akademi. Lisäksi Opetushallitusta pyydettiin välittämään tieto lausuntokierroksesta valtionhallinnon kielitutkintojen tutkintolautakunnille, yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnalle sekä kielitutkintojen järjestäjille, ja muillakin oli mahdollisuus jättää lausunto Lausuntopalvelun tai opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamon kautta.

Lausuntokierroksella hallituksen esityksestä annettiin 38 lausuntoa. Lausunnon antoivat oikeusministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, apulaisoikeuskansleri, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Kansallisarkisto, Kotimaisten kielten keskus, Maahanmuuttovirasto, Opetushallitus, Rajavartiolaitos, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, tietosuojavaltuutetun toimisto, valtionhallinnon kielitutkintojen tutkintolautakunnat, Aalto-yliopisto, AEL Amiedu Taitotalo, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry, BBi Nordics, C.O. Malm -keskus ry, Finlandssvenska teckenspråkiga rf, Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Kunta- ja hyvinvointialueyöntantajat KT, Kuurojen Liitto ry, Lapin yliopisto, Oulun yliopisto, Sivistysala ry, Suomi-Seura ry, Svenska Finlands folkting -järjestö, Taideyliopisto, Tampereen Aikuiskoulutuskeskus (TAKK), Tampereen yliopisto, Vaasan yliopisto sekä Vammaisfoorumi ry. Lisäksi lausunnon antoi kaksi yksityishenkilöä, joista toinen kertoi olevansa mukana kielitutkintojen järjestämistoiminnassa.

Hallituksen esityksessä todettiin, että asetusten yksityiskohdista olisi tarpeen kuulla sidosryhmiä vielä tarkemmin syksyllä 2025 ennen asetusten antamista. Asetuksista järjestettiin 29.10.2025 kuulemistilaisuus, johon osallistui edustajia seuraavista organisaatioista: oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Kotimaisten kielten keskus, Maahanmuuttovirasto, Opetushallitus, Rajavartiolaitos, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, Aalto-yliopisto, Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry, Hanken Svenska handelshögskolan, Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus (Solki), Kuurojen Liitto ry, Lapin yliopisto, Oulun yliopisto, Sivistysala ry, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Suomi-Seura ry, Svenska Finlands Folkting -järjestö, Taideyliopisto, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto ja Åbo Akademi.

Kuulemistilaisuudessa saadun palautteen perusteella tarkennetut asetusluonnokset ovat olleet uudelleen lausuntokierroksella 12.12.2025–30.1.2026. Lausuntoja pyydettiin organisaatioilta, jotka olivat osallistuneet kuulemistilaisuuteen tai lausuneet hallituksen esitysluonnoksesta. Hallituksen esitysluonnoksesta lausuneille valtiovarainministeriölle, Kansallisarkistolle ja tietosuojavaltuutetun toimistolle lähetettiin kuitenkin ainoastaan tieto lausuntokierroksesta, sillä niiden toimialan tulkittiin liittyvän lähinnä kielitutkintojen uudistamista koskeviin lakimuutoksiin eikä niinkään ehdotettuihin asetusmuutoksiin. Lisäksi Opetushallitusta pyydettiin välittämään lausuntopyyntö valtionhallinnon kielitutkintolautakunnille ja yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnalle. Myös muilla kuin lausuntopyynnön saaneilla oli mahdollisuus jättää lausunto Lausuntopalvelun tai opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamon kautta. Asetusluonnoksista annettiin 16 lausuntoa. Lausunnon antoivat sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Maahanmuuttovirasto, Opetushallitus, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry, BBi Finland Oy, C.O.Malm -keskus ry, Finlandssvenska teckenspråkiga rf, Jyväskylän yliopisto, Kuurojen Liitto ry, Sivistysala ry, Suomen Kuurosokeat ry, Suomi-Seura ry, Svenska Finlands folkting, sekä Vammaisfoorumi ry. Lisäksi lausunnon antoi yksi yksityishenkilö. Oikeusministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö ilmoittivat, etteivät ne lausu lausuntokierroksella asetusluonnoksista. Lisäksi oikeuskanslerinvirastosta oltiin opetus- ja kulttuuriministeriöön erikseen yhteydessä ja esitettiin muutamia teknisluonteisempia huomioita asetusten ja muistion luonnoksista.

Yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan tehtäviä on jatkovalmistelussa käyty vielä läpi tutkintotoimikunnan puheenjohtajan ja Opetushallituksen kanssa. Lisäksi arvioijien kelpoisuusvaatimuksia on jatkovalmistelussa käyty läpi Opetushallituksen ja Solkin kanssa.

Hallituksen esityksen ja asetusten valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM001:00/2025>. Lisäksi asetusten jatkovalmistelun asiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM077:00/2025>.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Nykyisessä kielitutkintoasetuksessa on säädetty yleisten kielitutkintojen osakokeista, mutta asetuksessa mainitut osakokeet eivät sovellu sellaisenaan viittomakieliin. Sen vuoksi asetukseen ehdotetaan täydennettäväksi viittomakielten osakokeet. Lisäksi osakokeita koskevaan pykälään tarkennettaisiin lakimuutoksessa jo huomioitu mahdollisuus suorittaa osakokeita yhdessä tai erikseen.

Yleisten kielitutkintojen arvioijien yhtenä kelpoisuusvaatimuksena on nykyisessä kielitutkintoasetuksessa yliopiston tai ammattikorkeakoulun asianomaisen kielen opettajalta vaadittu kelpoisuus. Opetushallituksen mukaan arvioijien kelpoisuutta arvioitaessa on ollut ongelmallista, että kelpoisuusvaatimukset voivat vaihdella korkeakouluittain. Asetukseen ehdotetaan yleisten kielitutkintojen arvioijille sen vuoksi yhdenmukaisempia ja yksiselitteisempiä kelpoisuusvaatimuksia.

Lisäksi kielitutkintoasetukseen ehdotetaan joitain muutoksia yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan tehtäviin kuten tutkintotodistusten allekirjoittamiseen ja Opetushallitukselle laadittaviin asiakirjoihin.

Kielitaitoasetuksessa ovat kielitaidon osoittamisessa lähtökohtana valtionhallinnon kielitutkinnot sääntelyhistoriallisista syistä. Vuoden 2026 alussa voimaan tulleen lakimuutoksen myötä valtionhallinnon kielitutkintojärjestelmä lakkaa siirtymäajan kuluessa ja jatkossa ainoana virallisena kielitutkintojärjestelmänä ovat yleiset kielitutkinnot. Tästä johtuen asetukseen ehdotetaan kielellisiä ja teknisiä muutoksia siten, että kielitaidon osoittamisessa lähtökohtana olisivat yleiset kielitutkinnot. Selvytyden vuoksi säädettäisiin myös kielitaidon osoittamisesta ennen lakimuutoksia tai siirtymäajan kuluessa suoritetuilla valtionhallinnon kielitutkinnoilla.

4 Pääasialliset vaikutukset

Viittomakielen osakokeiden lisääminen kielitutkintoasetukseen mahdollistaisi yleisten kielitutkintojen järjestämisen viittomakielissä tarkoituksenmukaisilla osakokeilla. Osakokeiden lisääminen asetukseen loisi siten perustan sille, että kielitaito viittomakielissä olisi mahdollista osoittaa yleisen kielitutkinnon suorituksella tarkoituksenmukaisella tavalla. Asetusmuutoksen lisäksi viittomakielen tutkintojen järjestäminen edellyttäisi kuitenkin myös käytännön toimeenpanoon liittyviä asioita, kuten taitotasokuvaimia ja arviointikriteereitä. Lausuntopalautteessa avoimina kysymyksinä mainittiin myös esimerkiksi tutkinnon sisältö, julkaisualusta viittomakielisille videoille sekä testin vastaanottajilta vaadittava koulutus. Tutkintojen järjestäminen edellyttää lisäksi Opetushallituksen päätöstä

tutkintokielistä, sillä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaan tutkintokielistä päättää Opetushallitus.

Viittomakielilaissa (359/2015) viittomakielellä tarkoitetaan suomalaista ja suomenruotsalaista viittomakieltä. Opetushallituksen mukaan suomalaisen viittomakielen taitotasokuvaukset ja arviointikriteerit olisivat jo valmiina hyödynnettäviksi. Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen (Solki) mukaan suomalaisen viittomakielen yleistä kielitutkintoa on valmisteltu vuodesta 2013 lähtien, ja taitotasokuvaimet ja arviointikriteerit laadittiin Solkissa vuonna 2019. Lausuntokierroksella ja kuulemistilaisuudessa saaduissa palautteissa esille nostettiin, että kielitutkinto pitäisi tulla saataville ainakin suomalaisella ja suomenruotsalaisella viittomakielellä.

Saadun lausuntopalautteen perusteella viittomakielissä järjestetyt yleiset kielitutkinnot edistäisivät viittomakielisten henkilöiden osallisuutta sekä yhdenvertaisuutta kielitaidon osoittamisessa ja esimerkiksi työnhaussa. Yleiset kielitutkinnot viittomakielissä edistäisivät heidän kielellisiä oikeuksiaan ja välillisesti esimerkiksi lasten ja nuorten mahdollisuutta saada laadukasta opetusta. Viittomakielten taidon osoittaminen yleisellä kielitutkinnoilla voisi myös tukea muun muassa viittomakielten tulkkiensa osaamisen osoittamista ja edistää sitä kautta viittomakielisten tulkkaukspalvelujen kielellistä laatua. Erityisesti suomenruotsalaista viittomakieltä koskevassa lausuntopalautteessa viitattiin suomenruotsalaista viittomakieltä toisena tai vieraana kielenä oppineisiin henkilöihin ja nostettiin esille tulkkiensa lisäksi muitakin ammattiryhmiä kuten opettajat, kääntäjät sekä sosiaali- ja terveysalan henkilöstö, joiden suomenruotsalaisen viittomakielen taidon arvioinnin yleinen kielitutkinto mahdollistaisi nykyistä paremmin.

Arvioijia koskevien kelpoisuusvaatimusten päivittäminen yhdenmukaistaisi ja yksinkertaistaisi kelpoisuuden arviointia, kun kelpoisuusvaatimuksissa ei enää viitattaisi seikkoihin, jotka ovat korkeakoulukohtaisia. Lausuntopalautteen mukaan tämä myös lisäisi arvioijien yhdenvertaisuutta kelpoisuuden arvioinnissa. Esityksen mukaan muutosten voimaantullessa arvioijana toimineet voisivat kuitenkin edelleen jatkaa arvioijana toimimista.

Tutkintotoimikunnan tehtäviin ehdotettavat muutokset keventäisivät ja tarkoituksenmukaistaisivat tutkintotoimikunnan työtä. Tutkintotodistusten allekirjoittamisen siirtyessä pois tutkintotoimikunnalta siitä on kuitenkin tarkoitus tulla Opetushallituksen tehtävä.

Kielitaitoasetukseen tässä yhteydessä ehdotetuilla muutoksilla ei olisi merkittäviä vaikutuksia käytännössä.

Kielitutkintojen uudistamisen vaikutukset kokonaisuutena on arvioitu hallituksen esityksessä (HE 102/2025 vp). Asetusten lausuntokierroksella nostettiin vielä esille, että pieniä tietojärjestelmäkehitystarpeita osakokeiden tuloksiin liittyvästä tiedonsiirrosta voi aiheutua esimerkiksi sellaisille viranomaisille, jotka hyödyntävät yleisten kielitutkintojen tuloksia kielitaidon osoittamisessa.

5 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Tässä yhteydessä asetuksista ehdotetaan päivitettäväksi säännökset, jotka liittyvät vuodenvaihteessa voimaan tulleeseen kielitutkintojen uudistukseen. Hallituksen esitystä valmisteltaessa suunniteltiin, että nykyisen kielitaitoasetuksen tilalle annettaisiin kokonaan uusi asetukset suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta. Kielitutkintoja koskevien säännösten lisäksi uuteen asetukseen oli tarkoitus tehdä kielellisiä ja teknisiä päivityksiä myös muihin kielitaidon osoittamista koskeviin säännöksiin.

Uuteen asetukseen oli lisäksi tarkoituksena tarkentaa koulusivistyskielen määritelmää, jota muun muassa oikeuskansleri on pitänyt epäselvänä. Nykyisen asetuksen 20 §:n 1 momentin mukaan henkilön katsotaan saaneen koulusivistyksensä sillä kielellä, jolla hän on perusopetuslain tai lukiolain mukaisesti tai vastaavista opinnoista saamassaan päättötodistuksessa saanut hyväksytyt arvosanan äidinkielenä opiskellusta suomen tai ruotsin kielestä. Pykälän 2 momentin mukaan sen, joka on suorittanut ylioppilastutkinnon eri kielellä kuin 1 momentissa tarkoitettulla koulusivistyskielellään, katsotaan kuitenkin saaneen koulusivistyksensä myös sillä kielellä, jolla hän on ylioppilastutkinnoissa suorittanut hyväksytyt kokeen äidinkielellä tai saanut vähintään arvosanan magna cum laude approbatur suomi toisena kielenä tai ruotsi toisena kielenä -kokeessa.

Kuulemistilaisuudessa nostettiin esille monia koulusivistyskieleen liittyviä huomioita, muun muassa monikielisten ja kansainvälisten koulupolkujen huomioimisesta sekä koulusivistyskieleen vaadittavien oppiaineiden, oppimäärien ja arvosanojen tarkistamisesta toisiaan vastaaviksi. Kuulemistilaisuudessa saatujen tietojen perusteella ei ole vielä olemassa sellaista selvitystä, jota tässä voisi suoraan hyödyntää. Koulusivistyskieleen määritelmän tarkentaminen vaatii siten laajempaa valmistelua, jota on tarkoitus jatkaa erikseen.

6 Lausuntopalaute

6.1 Tutkintotoimikunnan tehtävät

Asetuksiin saadussa lausuntopalautteessa yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan tehtävien päivittäminen ja tarkoituksenmukaistaminen katsottiin perustelluksi muun muassa tutkintojen suoritustulosten kasvamisen vuoksi. Opetushallitus nosti esille toimikunnan nykyisen tehtävän käsitellä asiat, jotka liittyvät tutkinnoissa käytettäviin testeihin. Opetushallitus piti nykyistä muotoilua väljänä ja tulkinnanvaraisena ja kannatti siihen ehdotettua muutosta. Lisäksi Opetushallitus kannatti ehdotettua muutosta, jossa säädettäisiin toimintakertomuksen mutta ei enää työsuunnitelman laatimisesta vuosittain.

Jyväskylän yliopisto piti erittäin hyvänä ehdotusta siitä, että tutkintotodistusten allekirjoittaminen siirtyisi tutkintotoimikunnalta Opetushallituksen tehtäväksi. Todistusten allekirjoittaminen aiheuttaa Jyväskylän yliopiston mukaan puheenjohtajana toimivalle ylimääräistä työtä, koska hän saa yhteydenottoja tutkintoon osallistuneilta. Opetushallitus toivoi, että tutkintotoimikunnan puheenjohtaja ei enää allekirjoittaisi todistuksia 1.4.2026 tai sen jälkeen suoritetuista tutkinnoista. Jatkovalmistelussa Opetushallitukselta on saatu tieto, ensimmäiset tällaiset todistukset olisi tarkoitus allekirjoittaa toukokuun lopulla. Asetukseen on lisätty tätä vastaava siirtymäsäännös. Jatkovalmistelussa tutkintotoimikunnan tehtäviin esitetyt muutokset on vielä muotoiltu yhdessä nykyisen puheenjohtajan ja Opetushallituksen virkahenkilön kanssa.

6.2 Osakokeiden suorittaminen erikseen

Mahdollisuus suorittaa ja uusia yleisen kielitutkinnon osakokeita erikseen huomioitiin jo lakimuutosten yhteydessä yleisistä kielitutkinnoista annetussa laissa, jonka säännöksissä viitataan osakokeiden suorituksiin. Mahdollisuutta pidettiin hallituksen esitykseen annetussa lausuntopalautteessa tutkinnon suorittajien kannalta hyvänä. Sen arveltiin toisaalta vähentävän tarpeettomia järjestelmää kuormittavia suorituksia, mutta toisaalta myös lisäävän tutkinnon järjestäjien työtä, kielitutkintojen osallistujamääriä sekä peruutuksia ja siirtoja. Keskeisenä pidettiin tältä kannalta testipäivien käytännön toteutusta, testikapasiteettia ja kokeiden saatavuutta sopivan aikajänteen sisällä.

Asetusten lausuntopalautteessa Opetushallitus lausui, että osakokeiden suorittamisen mahdollisuus joko yhdessä tai erikseen vastaa tarpeita ja nykyistä käsitystä osittaisenkin kielitaidon arvokkuudesta. Myös sisäministeriö kannatti mahdollisuutta suorittaa osakokeita erikseen, sillä joskus kielitaitovaatimuksena on esimerkiksi pelkkä ymmärtämisen taito, jonka osoittamiseen riittäisi puheen ja tekstin ymmärtämisen osakokeiden suorittaminen.

6.3 Viittomakielten osakokeet

Sekä hallituksen esityksen lausuntopalautteessa, kuulemistilaisuuden palautteessa että asetusten lausuntopalautteessa katsottiin viittomakielten yleisille kielitutkinnoille olevan tarvetta ja kannatettiin sitä, että tutkintokieliin olisi mahdollista sisällyttää eri viittomakieliä. Kuurojen liitto ry piti hyvänä ratkaisuna sitä, että asetusluonnoksessa ei määritetä, minkä viittomakielen osakokeista on kyse, vaan sen sijaan käsitellään viittomakieliä yhdessä ottaen huomioon se, että niitä tuotetaan eri artikulaattoreilla ja vastaanotetaan eri aistilla kuin puhuttuja kieliä.

Kuurojen liitto ehdotti viittomakielen osakokeiden termien yhdenmukaistamista puhuttujen kielten osakokeiden kanssa siten, että termeissä viitattaisiin vastaamisen muotoon eikä niinkään kieleen. Kuurojen liiton ehdotuksen mukaan termi *viittomakielen ymmärtäminen* olisi tällöin *viittomisen ymmärtäminen*. Vastaavasti *viittomakielen itsenäinen tuottaminen* olisi *viittomisen itsenäinen tuottaminen*, *viittominen itsenäisesti* tai *itsenäinen viittominen*.

C.O. Malm -keskus ry puolestaan piti perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina asetusluonnoksessa käytettyjä termejä *viittomakielen ymmärtäminen*, *viittomakielen itsenäinen tuottaminen* ja *viittomakielinen keskustelu*. C.O. Malm -keskuksen mukaan nämä termit kuvaavat selkeästi sitä, että kyse on kielitaidosta, ei pelkästään viestintätavasta. Varsinaisten viittottujen kielten lisäksi on olemassa useita erilaisia kommunikointikeinoja, joita voidaan kutsua viittomiseksi. Termi *viittomakieli* viittaa eri viittomakielten käyttöön ja sopii siksi viittaamaan esimerkiksi suomalaisen viittomakieleen ja suomenruotsalaiseen viittomakieleen. C.O. Malm -keskus viittasi lausunnossaan myös siihen, että osakokeiden nimityksiä on kehitetty ja vakiinnutettu laajassa asiantuntijayhteistyössä, muun muassa osana suomalaisen viittomakielen taitotasokuvainten ja arviointikriteerien validointiprosessia. Nimitykset ovat olleet käytössä useiden vuosien ajan ja ne pohjautuvat kielelliseen asiantuntemukseen sekä viittomakielen opetuksen ja arvioinnin kentän käytäntöihin. Suomenkielisessä asetusluonnoksessa on jatkovalmistelussa säilytetty alun perin ehdotetut termit, jotka pohjautuvat suomalaisesta viittomakielestä tehtyihin taitotasokuvaimiin ja arviointikriteereihin (Ohranen, Sari; Ahola, Sari; Neittaanmäki Reeta: Suomalaisen viittomakielen taitotasokuvaimet ja arviointikriteerit. Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus, 2019, https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_66655).

Hallituksen esityksen lausuntopalautteessa Finlandssvenska teckenspråkiga rf katsoi, että asetusluonnoksessa käytetty termi *diskussion på teckenspråk* tulisi vaihtaa termiksi *teckenspråkig diskussion*. Termi on muutettu tällä tavoin jatkovalmistelussa.

Asetusten lausuntopalautteessa esimerkiksi Opetushallitus ja Vammaisfoorumi pitivät perusteltuina ehdotettuja, suomalaisen viittomakielen edellä mainittuun taitotasokuvaukseen perustuvia viittomakielten osakokeiden nimityksiä *viittomakielen ymmärtäminen*, *viittomakielen itsenäinen tuottaminen* ja *viittomakielinen keskustelu*. Kuurojen liiton mukaan on tässä vaiheessa luonnollista, että esitetyt kielitutkintojen osakokeiden nimitykset eivät ole symmetriset (sanapari *puhe/puhuminen* ja *viittomakieli* vs. *puhuminen* ja *viittominen*).

Jyväskylän yliopisto lausui, että kielitutkintoasetuksen 5 §:n luonnoksessa käytetty yksikkömuotoinen termi *viittomakieli* ei ole tarkoin mahdollinen ilmaus, mutta yleisyytensä vuoksi palvelee asetustekstissä. Yksikössä sana *viittomakieli* viittaa asiantuntijakontekstissa tyypillisesti yksittäiseen (kansalliseen) viittomakieleen, useamman viittomakielen joukkoon tai viittomakielten muodostamaan kielityyppiin. Arkikontekstissa yksikkömuotoinen sana *viittomakieli* voi kuitenkin sisältää pejoratiivisen ajatuksen yhdestä universaalista ja kaikkien ymmärtämästä lingua francasta. Täsmällisyyttä vaativissa konteksteissa käytetään Jyväskylän yliopiston mukaan usein määritteellisiä nimityksiä (esim. *suomalainen viittomakieli* tai *suomenruotsalainen viittomakieli*) tai monikkomuotoja (esim. *viittomakielet*). Viittomakielilaisissa (359/2015) puhutaan yksikössä *viittomakielestä*, joka 1 §:ssä tarkennetaan suomalaiseksi ja suomenruotsalaiseksi viittomakieleksi. Jatkovalmistelussa sana muutettiin monikkomuotoon kielitutkintoasetuksen 5 §:n 2 momentin johtolauseeseen, mutta osakokeiden nimien yhteydessä katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi säilyttää yksikkö, sillä koetilanteessa kyse on jostakin tietystä yhdestä viittomakielestä kuten suomalaisesta tai suomenruotsalaisesta viittomakielestä. Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota siihen, että suomalaisen viittomakielen ohella yleisiä kielitutkintoja on tärkeää laajentaa myös suomenruotsalaiseen viittomakieleen. Erityisesti suomenruotsalaisen viittomakielen osalta tarvitaan lausuntopalautteen mukaan vielä tutkimusta ja koulutusta.

Suomen Kuurosokeat ry nosti lausuntopalautteessa esille, että viittomakieliä voidaan vastaanottaa eri aistikanavin, kuten kapeaan näkökenttään tai tuntoaistin pohjalta eli taktiilisti. Suomen Kuurosokeat ry:n mukaan tarvetta olisi esimerkiksi suomalaisen viittomakielen taktiiliviittomisen taitotasokuvauksille ja taktiili viittominen tulisi huomioida viittomakielen ymmärtämisen osakokeen kohdalla. Esityksen jatkovalmistelussa on arvioitu, että kielitutkintoasetukseen ehdotettujen säännösten sanamuodoissa ei viitattaisi mihinkään tiettyyn aistikanavaan, vaan palaute liittyisi enemmän kielitutkintojen käytännön toteutukseen.

Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota myös muihin viittomakielen osakokeiden toimeenpanoon liittyviin seikkoihin. Opetushallitus korosti, että viittomakielen testin integroiminen yleisten kielitutkintojen järjestelmään vaatii aikaa muun muassa tietojärjestelmiin tehtävien muutosten, toimintaan liittyvien prosessien suunnittelun sekä varsinaisen viittomakielen testin toteuttamisen vuoksi eikä viittomakielen testin tosiasiallisen suorittamismahdollisuuden tarkka aikataulu ole vielä Opetushallituksen tiedossa. Lisäksi lausuntopalautteessa nostettiin esille, että toimeenpanossa keskeisiä asioita ovat esimerkiksi digitaalisten alustojen tekninen saavutettavuus, soveltuvuus

viittomakieliselle aineistolle ja käytettävyys eri apuvälinein. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota myös muun muassa tutkintotilaisuuksien alueelliseen, fyysiseen ja kielelliseen saavutettavuuteen, esteettömyyteen, vaihtoehtoihin suoritustapoihin ja tarvittaviin kohtuullisiin mukautuksiin. Lisäksi nostettiin esille kielitutkinnon vastaanottajien ja arvioijien rekrytointi ja koulutus sekä riittävät ja pitkäjänteiset resurssit.

Lausuntopalautteessa esitettiin viittomakielten osakokeiden vaikutuksista myös huomioita, joilla on täydennetty muistion kohta 4 Pääasialliset vaikutukset.

6.4 Arvioijien kelpoisuusvaatimukset

Arvioijien kelpoisuusvaatimuksissa on hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierrokselta alkaen esitetty poistettavaksi kielitutkintoasetuksen 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu yliopiston tai ammattikorkeakoulun asianomaisen kielen opettajalta vaadittu kelpoisuus. Opetushallituksen mukaan tämä kelpoisuusvaatimus on korkeakoulukohtainen, mikä tarkoittaa, että hyväksyttäessä yleisten kielitutkintojen arvioijia on tarpeen selvittää ja vertailla korkeakoulukohtaisia vaatimuksia. Myöhemmin hallituksen esityksen lausuntopalautteessa Opetushallitus piti kuitenkin tärkeänä ja tarkoituksenmukaisena säilyttää arvioijia koskevat kelpoisuusvaatimukset samanlaisina kuin ne tällä hetkellä asetuksessa ovat. Jyväskylän yliopiston soveltavan kielentutkimuksen keskus (Solki) kannatti kuulemistilaisuudessa sitä, että asetuksesta poistettaisiin yliopiston tai ammattikorkeakoulun asianomaisen kielen opettajalta vaadittu kelpoisuus, sillä yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa painotetaan Solkin mukaan enemmän tohtorin tai lisensiaatin tutkintoa kuin pedagogista pätevyyttä. Myös asetusten lausuntokierroksella arvioijien kelpoisuusvaatimusten yhdenmukaistamista ja yhtenäistämistä kannatettiin. Arvioijien yhdenvertaisuuden koettiin lisääntyvän, kun viittauksesta korkeakoulukohtaisiin kelpoisuusvaatimuksiin luovuttaisiin.

Lisäksi nykyinen 7 §:n 1 momentti sisältää vaatimuksen Opetushallituksen hyväksymästä arvioijakoulutuksesta, ja vaihtoehtona edellä mainitulle korkeakoulukohtaiselle vaatimukselle on ylempi korkeakoulututkinto. Arvioijien kelpoisuusvaatimuksia koskevan pykälän nykyisessä 2 momentissa säädetään tutkintokielessä suoritetuista opinnoista tasokohtaisina kelpoisuusvaatimuksina. Nykyisen 3 momentin perusteella arvioijana voi myös erityisistä syistä toimia henkilö, jolla on arvioitava tutkintokieli äidinkielenään, korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys arvioitavan kielen opetuksesta ja kielitaidon testauksesta sekä Opetushallituksen hyväksymä arvioijakoulutus.

Lausuntopalautteessa ja kuulemistilaisuuden palautteessa kommentoitiin 7 §:ssä säädettyjä arvioijien kelpoisuusvaatimuksia laajemminkin. Erityisesti Solkin palautteen perusteella arvioijien kelpoisuusvaatimuksissa on keskeistä tutkinto- tai testikielen hallinta. Solkin mukaan on hyvä, että kieleen liittyvistä opinnoista on mainittu kelpoisuusvaatimuksissa ja asetuksessa säädetään eri tutkintotasojen arviointiin vaadittavasta kelpoisuudesta. Pienempien tutkintokielten osalta arvioijat usein puhuvat ensikielenään tutkintokieltä, mitä Solki piti myös hyvänä asiana. C.O. Malm -keskus katsoi, että myös viittomakielten arvioijina olisi suositeltavaa käyttää ensisijaisesti sellaisia asiantuntijoita, jotka ovat äidinkielsiä kuueroja tai jolla muutoin on äidinkielen kieli- ja kulttuuritausta. Lisäksi Solkin palautteen mukaan tärkeää on kokemus tutkintokielen opetuksesta tai arvioinnista, esimerkiksi taitotasojen tunteminen opetuksen tai arviointitoiminnan kautta.

Solkin ehdotuksen perusteella asetusten lausuntokierroksella esitettiin, että 1 momentissa kelpoisuusvaatimukseksi muutettaisiin ylempi korkeakoulututkinto ja kokemus tutkintokielen opetuksesta tai arvioinnista. Asetusten lausuntopalautteessa kuitenkin kiinnitettiin huomiota siihen, miten turvataan arvioijien yhdenvertainen kohtelu arvioitaessa kelpoisuusvaatimusta, joka edellyttää kokemusta tutkintokielen opetuksesta ja arvioinnista. Jatkovalmistelussa on yhdessä Opetushallituksen ja Solkin kanssa arvioitu, että kokemusta tutkintokielen opetuksesta ja arvioinnista ei ole tarkoituksenmukaista säätää asetuksessa arvioijien kelpoisuusvaatimukseksi, joten kyseinen kelpoisuusvaatimus on jätetty pois esityksestä.

Pykälän 1 momentissa viitataan nykyisin *ylempään korkeakoulututkintoon*. Esillä on ollut myös vaihtoehto viitata *soveltuvaan ylempään korkeakoulututkintoon*. Saadun palautteen perusteella kelpoisuusvaatimusten olisi kuitenkin tärkeää olla selkeitä ja yksiselitteisiä, ja lisäksi tutkinnon suorittajamäärien kasvaessa kelpoisuusvaatimuksia ei tulisi tiukentaa liikaa arvioijien riittävän määrän mahdollistamiseksi.

Asetusten lausuntokierroksella kielitutkintoasetuksen 7 §:n 1 momentin luonnoksessa viitattiin *ylempään korkeakoulututkintoon*, mutta saadussa palautteessa kiinnitettiin huomiota siihen, että perustelumuioston luonnoksessa oli virheellinen viittaus ainoastaan *korkeakoulututkintoon* yleisesti. Perustelumuiostion on jatkovalmistelussa korjattu 1 momenttia vastaava viittaus *ylempään korkeakoulututkintoon*. Lisäksi Opetushallitus toivoi asetuksen tarkentamista sen suhteen, voiko kyseeseen tulla myös vastaava ulkomainen tutkinto. Jatkovalmistelussa 7 §:n 1 ja 3 momentteihin on lisätty viittaus vastaavaan ulkomaiseen tutkintoon. Pykälän 2 momentissa on jo nykyisin viitattu *vastaaviin opintoihin*, joissa voi olla kyse myös vastaavista ulkomailta suoritetuista korkeakouluopinnoista, kuten Opetushallituskin katsoo lausunnossaan.

Asetusten lausuntopalautteessa koettiin hyväksi, että 7 §:n 3 momentissa säädetään mahdollisuudesta merkitä arvioijarekisteriin erityisestä syystä henkilö, jolla on arvioitava tutkintokieli äidinkielenään, korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys arvioitavan kielen opetuksesta ja kielitaidon testauksesta sekä Opetushallituksen hyväksymä arvioijakoulutus. Lausuntopalautteessa arvioitiin, että momentti soveltuu hyvin pienten kielten kuten viittomakielten arvioijien kohdalla. Lisäksi Suomen Kuurosokeat ry lausui, että arvioitsijoilla, jotka arvioivat taktiilisti vastaanottajan vastaanottamaa kieltä, tulee olla myös taito tuottaa viittomakieltä sekä vapaassa tilassa, kapeaan näkökenttään että taktiilisti. Jatkovalmistelussa on arvioitu, että pykälän yleinen sanamuoto mahdollistaisi myös mainittujen seikkojen ottamisen huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla arviointien toteutuksessa. Myös muilta osin pykälän 2 ja 3 momentin on arvioitu pääosin vastaavan saatua palautetta jo nykyisin.

Kuulemistilaisuudessa esitettiin huoli siitä, voisiko kelpoisuusvaatimusten muuttaminen aiheuttaa sen, ettei joku aiemmin arvioijana toiminut jatkossa täyttäisikään kelpoisuusvaatimuksia. Tämä on huomioitu ehdotetussa siirtymäsäännöksessä, joka mahdollistaisi asetusmuutosten voimaantullessa arvioijana toimineiden jatkaa tehtävässä. Asetusten lausuntokierroksella esimerkiksi Jyväskylän yliopisto piti tärkeänä, että arvioijina ennen asetusmuutosta toimineet voisivat jatkaa arvioijina. Myös BBI Finland Oy lausui, että on erityisen tärkeää turvata siirtymäsäännöksiin jo tehtävissään toimineiden arvioijien asema, mikä osaltaan varmistaa arviointijärjestelmän jatkuvuuden ja laadun. Jotta tämä olisi siirtymäsäännöksen perusteella selkeää, jatkovalmistelussa siirtymäsäännöksen sanamuotoa on edelleen tarkennettu.

Asetusten lausuntopalautteessa Opetushallitus pyysi opetus- ja kulttuuriministeriötä arvioimaan, onko tutkintosuoritusten arvioijan tehtävässä kyse suhteellisuusarviointia edellyttävästä säännellystä ammatista vai niin sanotusta palkkioperustaisesta toiminnasta. Suhteellisuusarvioinneista säädetään ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (376/2020). Sen 1 §:n mukaan suhteellisuusarviointi tehdään ennen kuin säädetään uusia tai muutetaan voimassa olevia säänneltyjen ammattien harjoittamisen aloittamista, niiden harjoittamista tai jotakin niiden harjoittamisen muotoa rajoittavia lakeja, asetuksia tai viranomaisen määräyksiä, jotka kuuluvat ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY, jäljempänä *ammattipätevyysdirektiivi*, soveltamisalaan. Ammattipätevyysdirektiiviä sovelletaan sen 2 §:n 1 kohdan mukaan niihin jäsenvaltion kansalaisiin, jotka haluavat harjoittaa säänneltyä ammattia joko itsenäisinä ammatinharjoittajina tai palkattuina työntekijöinä, vapaiden ammattien harjoittajat mukaan luettuina, muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa he ovat hankkineet ammattipätevyytensä. Jatkovalmistelussa on Opetushallitukselta saatujen tietojen perusteella arvioitu, että yleisten kielitutkintojen arviointitoiminta on luonteeltaan palkkioperusteista sivutoimista työtä, jota arvioijat harjoittavat päätyönsä ohessa ja jota harjoitetaan ainoastaan yleisten kielitutkintojen järjestelmän piirissä. Sillä perusteella on katsottu, etteivät yleisten kielitutkintojen arviointia koskevat kelpoisuusvaatimukset olisi ammattipätevyysdirektiivin eivätkä siten suhteellisuusarvioinnin piirissä.

6.5 Kielitutkintojen rinnastaminen

Lausuntopalautteessa pidettiin tärkeänä, että ennen lakimuutoksia tai siirtymäaikana suoritettujen valtionhallinnon kielitutkinnot rinnastuvat pysyvästi, yksiselitteisesti ja oikeusvaikutuksiltaan täysimääräisesti yleisiin kielitutkintoihin. Oikeuskanslerinvirastosta saadun palautteen mukaan olisi tarpeen selkeyttää kielitaitoasetukseen lausuntokierroksella ehdotetun 13 §:n 2 momentin sisältämää viittausta 1 momenttiin ja tarkentaa myös 3 luvun otsikkoa. Lisäksi oikeuskanslerinvirastosta pyydettiin kuvaamaan muistioon, miltä osin kielitaitoasetus on kumoutunut asetuksenantovaltuuksien kumoutuessa 1.1.2026 ja miltä osin se on jäänyt voimaan. Näitä asioita

on tarkennettu ehdotettuun asetukseen ja muistioon jatkovalmistelussa. Lausuntokierroksella ehdotetun 13 §:n 2 momentin sijasta asetukseen ehdotetaan lisättäväksi kokonaan uusi 14 a §.

6.6 Koulusivistyskieli

Hallituksen esityksen lausuntopalautteen mukaan kielitaitoasetuksen 20 §:ään sisältyvä koulusivistyskielen määritelmä koetaan epäselväksi. Määritelmä tulisi kirjoittaa nykyistä selkeämmin ja ajantasaisemmin. Lausuntopalautteen mukaan määritelmä aiheuttaa epäselvyyttä erityisesti kaksikielisillä alueilla, joissa opiskelija on voinut suorittaa koulutustaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Lisäksi määritelmässä tulisi huomioida monikieliset tai kansainväliset koulupolut, esimerkiksi kansainväliset ylioppilastutkinnot ja mahdollisuudet opiskella suomea tai ruotsia äidinkielenä kansainvälisissä kouluissa.

Kuulemistilaisuudessa saadun palautteen mukaan nykyinen tapa määritellä koulusivistyskieli on vaikeatulkintainen. Määritelmässä aiheuttaa haasteita erityisesti se, miten koulusivistyskielen osalta arvioidaan lukion kanssa rinnakkaisia koulutusmuotoja. Jos tarkoituksena on koulusivistyskielen määritelmässä rinnastaa lukiolain mukaisiin opintoihin ainoastaan vastaavat aiemmat koulutusmuodot, hallituksen esityksen liitteenä olevan asetusuonnoksen määritelmä koettiin selkeäksi. Esille nousi kuitenkin hallituksen esityksen lausuntokierrosta tarkemmin tällaisen määritelmän haasteita kansainvälisissä lukioissa opiskelleiden näkökulmasta.

Lisäksi kuulemistilaisuudessa saadun palautteen mukaan tulisi selkeyttää koulusivistyskielen määritelmään sisältyvää viittausta ”äidinkielenä opiskeltuun suomen tai ruotsin kieleen”. Määritelmässä koetaan epäselväksi, tarkoitetaanko siinä suomen tai ruotsin kieli ja kirjallisuus - oppimäärää vai äidinkielen ja kirjallisuuden oppiainetta, johon kuuluisivat myös suomi ja ruotsi toisena kielenä.

Kielitaitoasetuksen luonnoksessa ei olla esitetty muutoksia koulusivistyskieltä koskevan 20 §:n 2 momenttiin. Kuulemistilaisuudessa nostettiin kuitenkin esille tarve selkeyttää myös 2 momenttia oppijoiden oikeusturvan ja tasapuolisen kohtelun vuoksi. Kuulemistilaisuuden perusteella epäselvää on etenkin se, koskeeko momentti sellaista henkilöä, jolle määrittyy 1 momentin nojalla koulusivistyskieleksi toinen kansalliskielistä, vai henkilöä jolle ei määrity koulusivistyskieleksi kumpikaan kansalliskielistä 1 momentin nojalla. Lisäksi palautteen mukaan 2 momenttia tulisi tarkastella myös suhteessa siihen, että lukion ja ylioppilastutkinnon voi nykyään suorittaa englanniksi tietyin edellytyksin. Huomiota tulisi kiinnittää erityisesti siihen, millä edellytyksin suomi tai ruotsi toisena kielenä -oppijoiden koulusivistyskieleksi voi määrittyä suomi tai ruotsi. Lisäksi koulusivistyskieltä koskevaa pykälää tulisi hallituksen esityksen lausuntokierroksella ja kuulemistilaisuudessa saadun palautteen mukaan tarkastella uudelleen siitä näkökulmasta, vastaavatko siinä edellytetyt ylioppilastutkinnon arvosanat ja niiden tulkinta toisiaan.

Lisäksi kuulemistilaisuudessa ehdotettiin opiskelijoiden oikeusturvaan vedoten, ettei koulusivistyskielen tulkinta ja sitä koskeva merkintä olisi korkeakoulujen tehtävä kuten nykyisin on säädetty, vaan tämä velvoite siirrettäisiin peruskouluille ja lukioille.

Saadun palautteen perusteella on siten ilmennyt monenlaisia tarpeita tarkentaa koulusivistyskielen määritelmää. Määritelmän tarkentaminen edellyttää laajempaa valmistelua kuin mikä on mahdollista vuodenvaihteessa voimaan tulleen kielitutkintouudistuksen yhteydessä. Asetuksen lausuntokierroksella asia ei enää sisältynyt mukaan kielitaitoasetuksen luonnokseen, mutta lausuntopalautteessa kannatettiin koulusivistyskieltä koskevan säännöksen tarkentamista myöhemmin erillisessä valmistelussa ja pidettiin hyvänä sitä, että tarve valmistelun jatkamiselle tältä osin on tunnistettu. Asetusuunnoksiin saadussa lausuntopalautteessa esitettiin lisäksi joitakin tarkempia huomioita koulusivistyskieleen liittyen.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Valtioneuvoston asetus yleisistä kielitutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

1 §. *Yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunta.* Pykälän nykyisen 3 momentin mukaan yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan ja sen jaostojen sihteeri- ja toimistotehtävät hoidetaan Opetushallituksessa virkatyönä. Viittaus *sihteeri- ja toimistotehtäviin* muutettaisiin *hallinnolliseksi tehtäväksi*. Kyse olisi kielellisestä päivityksestä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 3 §:n 5 momentin asetuksenantovaltuuden nojalla. Ruotsinkieliseen momenttiin tehtäisiin myös kielellinen muutos sanajärjestykseen.

2 §. *Tutkintotoimikunnan tehtävät.* Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 3 a §:ssä säädetään yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan tehtäväksi käsitellä yleisten kielitutkintojen kehittämiseen liittyviä periaatteellisia ja yhteiskunnan tai kielitutkinnon suorittajan kannalta merkittäviä asioita sekä tehdä aloitteita kielitutkintojen kehittämiseksi. Lisäksi pykälässä viitataan lain 13 §:n 3 momentissa säädettyyn tehtävään käsitellä oikaisut, joita vaaditaan tutkinnon tai sen osakokeen suorituksen arviointia koskevaan päätökseen. Pykälä sisältää myös mahdollisuuden antaa tutkintotoimikunnan tehtävistä tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Asetuksen 2 §:n 1 momentissa tarkennetaan nykyisin, että tutkintotoimikunnan tehtävänä on 1) tehdä aloitteita tutkintojärjestelmän kehittämiseksi; 2) käsitellä valmistavasti yleisten kielitutkintojen perusteet; 3) käsitellä asiat, jotka koskevat uusien kielten liittämistä järjestelmään tai siitä poistamista; ja 4) käsitellä asiat, jotka liittyvät tutkinnoissa käytettäviin testeihin. Luetelmaa ehdotetaan päivitettäväksi siten, että 4 kohta poistettaisiin, sillä tutkintotoimikunta ei nykyisin käsittele esimerkiksi testitehtäviä. Tutkintotoimikunnan tehtäviin kuuluisi kuitenkin käsitellä lain 3 a §:n mukaisesti tutkintojen kehittämiseen liittyviä periaatteellisia ja yhteiskunnan tai kielitutkinnon suorittajan kannalta merkittäviä asioita, joihin voisivat tarpeen mukaan kuulua myös merkittävämmät testejä koskevat kysymykset. Asetuksen sisältämä luettelo tutkintotoimikunnan tehtävistä muotoiltiin siten, ettei se olisi tyhjentyvä vaan tarkentaisi sellaisia yhteiskunnan ja tutkinnon suorittajan kannalta merkittäviä asioita, jotka ainakin kuuluisivat tutkintotoimikunnan tehtäviin. Ehdotetun 1 momentin mukaan tutkintotoimikunnan tehtäviä olisivat ainakin seuraavat yhteiskunnan tai tutkinnon suorittajan kannalta merkittävät tutkintojärjestelmään liittyvät asiat: 1) käsitellä valmistavasti yleisten kielitutkintojen perusteet; 2) käsitellä valmistavasti asiat, jotka koskevat uusien kielten liittämistä tutkintojärjestelmään tai siitä poistamista; ja 3) tehdä aloitteita tutkintojärjestelmän kehittämiseksi. Kielitutkintojen perusteiden kohdalla momentissa viitataan jo nykyisin valmistavaan käsittelyyn. Myös kielten lisäämistä ja poistamista koskevaan kohtaan lisättäisiin sana *valmistava*, sillä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaan Opetushallitus päättää yleisten kielitutkintojen perusteista, tutkintokielistä sekä tutkinnossa käytettävistä testeistä.

Pykälän 2 momentissa säädetään nykyisin, että tutkintotoimikunnan puheenjohtaja allekirjoittaa tutkintotodistukset. Opetushallitus arvioi säännöksen aiheuttavan haasteita, koska tutkintojen suoritustasojen odotetaan kasvavan ja tutkinnoista voi jatkossa suorittaa myös yksittäisiä osakokeita kerrallaan. Sen vuoksi ehdotetaan kumottavaksi 2 momentti siten, että tutkintotodistusten allekirjoittaminen ei enää olisi tutkintotoimikunnan tehtävä. Tarkoituksena on, että jatkossa tutkintotodistukset antaisi Opetushallitus, joka voisi päättää työnjaosta allekirjoituksen suhteen esimerkiksi työjärjestyksessään.

Nykyisen 3 momentin mukaan tutkintotoimikunta laatii vuosittain työsuunnitelman ja toimintakertomuksen ja toimittaa ne Opetushallitukselle. Kielitutkintojen uudistamista koskevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa Opetushallitus on katsonut kielitutkintoihin liittyvien tehtäviensä kannalta, että keskeinen asiakirja on toimintakertomus. Toimintakertomukseen kerätään tilastotietoa esimerkiksi käsitellyistä asioista, suoritettujen tutkintojen määrästä ja muista tapahtumista. Momenttia muutettaisiin siten, että tutkintotoimikunta laatisi vuosittain toimintakertomuksen, mutta vaatimus työsuunnitelman laatimisesta poistettaisiin. Momentti siirtyisi 2 momentiksi. Ruotsinkieliseen momenttiin tehtäisiin samalla kielellinen muutos muuttamalla verbi *avfatta* verbiksi *upprätta*.

5 §. *Kielitutkintojen osakokeet.* Nykyisen pykälän mukaan yleisten kielitutkintojen kunkin tutkintotason tutkinto sisältää puheen ymmärtämisen, puhumisen, tekstin ymmärtämisen ja kirjoittamisen osakokeet. Kielitutkintojen uudistamisen jälkeen osakokeita on tarkoitus voida suorittaa myös erikseen: Kielitutkintolain 9 §:n mukaan tutkintoon osallistuja saa todistuksen, joka sisältää arvioinnin sen tasoisesta tutkinnosta, tutkinnon osakokeesta tai osakokeiden

kokonaisuudesta, johon hän on osallistunut. Osakokeiden suorituksista säädetään myös yleisten kielitutkintojen tutkintorekisteriä koskevassa 10 §:ssä, tutkintomaksua koskevassa 11 §:ssä, tutkinnon suorittajalle arvostelusta annettavia tietoja koskevassa 12 a §:ssä, muutoksenhakua koskevassa 13 §:ssä sekä lakimuutoksen siirtymäsäännöksessä. Kielitutkintoasetuksen nykyisessä 5 §:ssä ei säädetä osakokeiden suorittamisesta yhdessä tai erikseen, mutta pykälään lisättäisiin selvyyden vuoksi maininta kummastakin vaihtoehdosta.

Koska pykälässä nykyisin luetellut osakokeet eivät sellaisenaan sovellu viittomakieleen, pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti viittomakielten tutkintojen osakokeista. Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, viittomakielten tutkinnoissa voisi uuden momentin mukaan kullakin taitotasolla suorittaa seuraavat osakokeet: viittomakielen ymmärtäminen, viittomakielen itsenäinen tuottaminen ja viittomakielinen keskustelu. Nämä osakokeiden nimitykset pohjautuvat suomalaisesta viittomakielestä tehtyihin taitotasokuvaimiin ja arviointikriteereihin (Ohranen, Sari; Ahola, Sari; Neittaanmäki Reeta: Suomalaisen viittomakielen taitotasokuvaimet ja arviointikriteerit. Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus, 2019, https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_66655). Pykälässä ei kuitenkaan viitattaisi mihinkään tiettyyn viittomakieleen, kuten 1 momenttissakaan ei viitata mihinkään tiettyyn kieleen. Viittomakielellä tarkoitetaan suomalaista ja suomenruotsalaista viittomakieltä.

Pykälään ehdotetut muutokset tehtäisiin lain 6 §:n 1 momentin asetuksenantovaltuuden nojalla.

7 §. Tutkintosuoritusten arvioijat. Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan yleisen kielitutkintosuorituksen arvioijana voi toimia henkilö, jolla on valtioneuvoston asetuksella säädetty kelpoisuus ja joka on hakemuksesta merkitty Opetushallituksen ylläpitämään arvioijarekisteriin. Kielitutkintoasetuksen nykyisen 7 §:n 1 momentin mukaan arvioijarekisteriin merkittävältä vaaditaan yliopiston tai ammattikorkeakoulun asianomaisen kielen opettajalta vaadittu kelpoisuus tai ylempi korkeakoulututkinto sekä Opetushallituksen hyväksymä arvioijakoulutus. Momentissa mainittu yliopiston tai ammattikorkeakoulun asianomaisen kielen opettajalta vaadittu kelpoisuus on kuitenkin korkeakoulukohtainen, joten se ehdotetaan poistettavaksi. Pykälän 1 momentin mukaan kelpoisuusvaatimuksena olisi jatkossa ylempi korkeakoulututkinto. Lisäksi momenttiin tarkennettaisiin, että kyseessä voisi olla myös vastaava ulkomainen tutkinto. Vaatimus Opetushallituksen hyväksymästä arvioijakoulutuksesta säilyisi 1 momentissa ennallaan, samoin pykälän 2 momentissa säädetty kelpoisuusvaatimukset. Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin selvyyden vuoksi 1 momenttia vastaava tarkennus siitä, että nykyisin edellytettävän korkeakoulututkinnon lisäksi kyseessä voisi olla myös vastaava ulkomainen tutkinto. Ruotsinkieliseen 3 momenttiin tehtäisiin lisäksi kielellisiä päivityksiä.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset. Asetus esitetään tulemaan voimaan 11.6.2026.

Kielitutkintoasetus sisältäisi siirtymäsäännöksen, jonka mukaan ennen 1.4.2026 suoritettuihin tutkintoihin sovellettaisiin asetuksen voimaan tullessa voimassa ollutta 2 §:ää. Tämä tarkoittaisi sitä, että tutkintotodistusten allekirjoittamista koskevaa 2 §:n muutosta sovellettaisiin tutkintotodistuksiin, jotka 1.4.2026 tai sen jälkeen suoritetuista tutkinnoista annettaisiin asetuksen voimaan tultua. Opetushallitus on arvioinut, että ensimmäiset todistukset 1.4.2026 tai sen jälkeen suoritetuista tutkinnoista valmistuvat allekirjoitettaviksi toukokuun lopulla. Asetuksen voimaantuloon asti myös 1.4.2026 tai sen jälkeen suoritettuja tutkintoja koskevia tutkintotodistuksia allekirjoitettaisiin ennen voimaantuloa voimassa olleen 2 §:n mukaisesti, eli todistukset allekirjoitaisi edelleen tutkintotoimikunnan puheenjohtaja. Siirtymäsäännöksen mukaan myös asetuksen voimaantulon jälkeen puheenjohtaja allekirjoitaisi edelleen kaikki tutkintotodistukset ennen 1.4.2026 suoritetuista tutkinnoista, jos tällaisia todistuksia allekirjoitetaan vielä asetuksen voimaantultua.

Kielitutkintoasetus sisältäisi lisäksi siirtymäsäännöksen, jonka mukaan 7 §:ää sovellettaisiin asetuksen voimaan tultua tehtyihin tutkintosuoritusten arvioijia koskeviin hakemuksiin. Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 8 §:n 3 momentin mukaan henkilö merkitään arvioijarekisteriin viiden vuoden ajaksi, ja merkintä voidaan hakemuksesta uusua edellyttäen, että henkilö täyttää edelleen lain 7 §:ssä tarkoitetut vaatimukset ja on ylläpitänyt arviointitaitoaan käytännössä ja osallistunut säännöllisesti arviointitilaisuuksiin. Siirtymäsäännös tarkoittaisi, että asetusmuutos ei vaikuttaisi asetuksen voimaan tullessa arvioijarekisteriin merkittyyn arvioijan kelpoisuuteen, jota koskevalla rekisterimerkinnällä olisi asetuksen voimaan tullessa vielä laissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika jäljellä. Asetuksen voimaan tullessa arvioijarekisteriin merkitty arvioijan kelpoisuus säilyisi sen määräajan loppuun, joka merkinnän kestosta muutenkin olisi jäljellä, ennen kuin merkintä olisi jälleen uusittava. Arvioijana toimivien ei siten olisi tarpeen hakea merkintänsä

uusimista ennen kuin vasta laissa tarkoitetun viiden vuoden ajan kuluttua merkinnän tekemisen ajankohdasta.

Asetuksen voimaan tullessa arvioijarekisteriin merkittyä arvioijaa koskeva merkintä voitaisiin siirtymäsäännöksen mukaan uusia tai laajentaa koskemaan uutta kieltä joko ehdotettujen uusien tai asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden kelpoisuusvaatimusten perusteella. Merkinnän uusimisen osalta tämä ehdotettu säännös tulisi käytännössä sovellettavaksi sitten, kun arvioija hakisi merkintänsä uusimista edellisessä kappaleessa mainitun viiden vuoden ajan kuluttua rekisterimerkinnän tekemisen ajankohdasta.

Siirtymäsäännöksen perusteella asetuksen voimaantullessa arvioijarekisteriin merkityt arvioijat voisivat jatkaa arvioijana toimimista ja uusia rekisterimerkintänsä myös niiden kelpoisuusvaatimusten mukaisesti, joista asetuksessa säädettiin muutosten voimaantullessa. Jos arvioija on alun perin merkitty rekisteriin poistuvan kelpoisuusvaatimuksen perusteella eli jos hänellä on yliopiston tai ammattikorkeakoulun asianomaisen kielen opettajalta vaadittu kelpoisuus, olisi perusteltua, että hän voisi edelleen jatkaa arvioijan tehtävässään. Siirtymäsäännöksen tarkoituksena on, että nykyiset arvioijat eivät joutuisi lopettamaan tehtävänsä korkeakoulukohtaisen kelpoisuusvaatimuksen poistuessa. Näin ollen siirtymäsäännöksessä tarkoitettu mahdollisuus uusia rekisterimerkintä asetusmuutosten voimaan tullessa voimassa olleiden kelpoisuusvaatimusten nojalla ei koskisi ainoastaan ensimmäistä merkinnän uusimista asetuksen voimaan tultua, vaan myös sen jälkeisiä merkinnän uusimisia. Asetuksia valmisteltaessa saadun tiedon mukaan yleisten kielitutkintojen arvioijat ovat kuitenkin pääasiassa esimerkiksi kotoutumiskoulutuksen, ammatillisen koulutuksen tai tutkintoon valmentavan koulutuksen opettajia, eivät niinkään korkeakouluopettajia.

Lisäksi jos henkilö toimisi yleisten kielitutkintojen arvioijana jo jossakin kielessä, hän voisi laajentaa arvioijarekisterimerkintänsä uusiin kieliin myös täyttäänsä asetuksen voimaan tullessa voimassa olleet kelpoisuusvaatimukset. Asetuksia valmisteltaessa saadun tiedon mukaan pieniin kieliin on haastavaa saada arvioijia, sillä arviointipalkkiot eivät välttämättä kata rekisteröintimaksua. Siten olisi tarkoituksenmukaista, että esimerkiksi ruotsin, englannin tai suomen kielen arvioijana toimivat voisivat hakea toisenkin kielen arviointioikeutta ilman kelpoisuusvaatimusten muutoksista johtuvia esteitä.

7.2 Valtioneuvoston asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

3 luku. Kielitaidon osoittaminen kielitutkinnoilla. Nykyisin 3 luvun otsikkona on Kielitaidon osoittaminen yleisillä kielitutkinnoilla. Otsikkoa muutettaisiin koskemaan kielitutkintoja yleisesti, mikä tarkoittaisi virallisia kielitutkintojärjestelmiä eli yleisiä kielitutkintoja ja valtionhallinnon kielitutkintoja. Valtionhallinnon kielitutkintojärjestelmä on 1.1.2026 voimaan tulleen lakimuutoksen myötä lakkaamassa 1.1.2026 alkaneen siirtymäajan kuluessa 31.12.2028 mennessä. Siirtymäajan jälkeen virallisena kielitutkintojärjestelmänä ovat ainoastaan yleiset kielitutkinnot. Käytännössä samantasoista kielitaitoa voidaan jo nykyisin osoittaa kummalla tahansa kielitutkinnoilla.

13 §. Yleiset kielitutkinnot. Nykyisessä pykälässä on sääntelyhistoriallisista syistä lähtökohtana kielitaidon osoittaminen valtionhallinnon kielitutkinnoilla. Pykälän nykyisenä otsikkona on ”Yleisten kielitutkintojen rinnastaminen valtionhallinnon kielitutkintoihin”. Otsikko muutettaisiin viittaamaan pelkästään yleisiin kielitutkintoihin, joiden vastaavuudesta kielitaitolain kielitaitovaatimukseen pykälässä säädettäisiin.

Kielitaitolaisissa lähtökohtana on, että valtionhallinnon henkilöstöltä edellytetään erinomaista, hyvää tai tyydyttävää kielitaitoa. Pykälässä säädettäisiin näiden kielitaitovaatimusten osoittamisesta yleisten kielitutkintojen kuusiportaisen taitotasoasteikon eri tasoilla. Pykälä vastaisi sisällöllisesti nykyisen asetuksen 13 §:ää, ja siihen tehtäisiin ainoastaan kielellisiä ja teknisiä muutoksia siten, että siinä ei otettaisi enää lähtökohdaksi valtionhallinnon kielitutkintoja.

Ruotsinkielisessä pykälässä viitataan yleisen kielitutkinnon puheen ymmärtämisen osakokeeseen nykyisin sanalla *hörförståelse*. Koska kielitutkintoasetuksessa kyseisen osakokeen nimeksi on säädetty *talförståelse*, sama ilmaus muutettaisiin myös kielitaitoasetuksen 13 §:ään. Kyse olisi kielellisestä muutoksesta.

Pykälää muutettaisiin kielitaitolain uuden 13 §:n 2 momentin nojalla, mutta vastaava asetuksenantovaltuus sisältyy myös lain aiempaan 13 §:ään.

14 a §. Valtionhallinnon kielitutkinnot. Kielitaitolain 13 §:n 2 momentin asetuksenantovaltuuden nojalla asetukseen ehdotetaan lisäksi uutta 14 a §:ää, jossa säädettäisiin selvyyden vuoksi kielitaidon osoittamisesta lakkaamassa olevilla valtionhallinnon kielitutkinnoilla. Vaikka kyse onkin lakkaamassa olevasta kielitutkintojärjestelmästä, valtionhallinnon kielitutkinnon vanhoilla suorituksilla tullaan vielä todennäköisesti pitkäänkin osoittamaan kielitaitoa. Sen vuoksi olisi selkeintä, että asetus sisältäisi asiaa koskevan pykälän vastaavaan tapaan kuin 14 §:ssä säädetään nykyisin kielitaidon osoittamisesta aikaisemmin voimassa olleiden määräysten mukaisilla yleisillä kielitutkinnoilla. Uutta pykälää ehdotetaan kyseisen pykälän jälkeen, 3 luvun loppuun.

Valtionhallinnon kielitutkintojärjestelmän lakkaamista koskeva lakimuutos 1107/2025 sisältää siirtymäsäännöksen, jonka mukaan valtionhallinnon kielitutkinnon suorituksia voi aloittaa kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta eli kesäkuun 2026 loppuun asti ja hylättyjä osakokeita uusia kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta eli 31.12.2028 asti. Näihin suorituksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa vahvistettaisiin, että suomen tai ruotsin kielen suullista, kirjallista tai ymmärtämisen taitoa voitaisiin osoittaa myös ennen 1.1.2029 suoritettulla valtionhallinnon kielitutkinnoilla, josta on annettu arvosana erinomainen, hyvä tai tyydyttävä. Kielitaitoasetuksen aiemman 1 §:n 2 momentin mukaan hyväksytysti suoritetusta valtionhallinnon kielitutkinnoista annetaan arvosana erinomainen, hyvä tai tyydyttävä. Kielitaitoa voisi siten osoittaa tällaisella valtionhallinnon kielitutkinnoilla, joka suoritettaisiin edellä mainitussa lakimuutoksessa tarkoitetun siirtymäajan kuluessa eli sinä aikana kuin valtionhallinnon kielitutkintojen suorittaminen vielä on mahdollista.

Lisäksi pykälän 2 momentti sisältäisi aiemman kielitaitoasetuksen 1 §:n 4 momenttia vastaavan säännöksen. Jos valtionhallinnon tutkinnoista, jotka koskevat suullista ja kirjallista taitoa, olisi annettu sama arvosana, osoittaisivat tutkinnot myös arvosanan tasoista ymmärtämisen taitoa. Muussa tapauksessa tutkinnot osoittaisivat myös annetuista arvosanoista alemman tasoista ymmärtämisen taitoa.

Pykälä sisältäisi myös 3 momentin, jonka mukaan valtionhallinnon kielitutkinnoilla osoitettu erinomainen, hyvä tai tyydyttävä suullinen, kirjallinen tai ymmärtämisen taito vastaisi yleisen kielitutkinnon osakokeiden suorituksia siten kuin 13 §:ssä säädetään. Aiemman 1 §:n 1 momentin mukaan valtionhallinnon kielitutkinnoissa voidaan osoittaa 1) suomen tai ruotsin kielen suullinen taito; 2) suomen tai ruotsin kielen kirjallinen taito; ja 3) suomen tai ruotsin kielen ymmärtämisen taito.

Voimaantulo. Myös kielitaitoasetus esitetään tulemaan voimaan 11.6.2026.

8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetukset esitetään tulemaan voimaan 11.6.2026.

Kielitutkintoasetuksen edellä kuvattujen siirtymäsäännösten mukaisesti ennen 1.4.2026 suoritetuista yleisistä kielitutkinnoista allekirjoitettaisiin todistukset ennen asetuksen voimaantuloa voimassa olleen sääntelyn mukaisesti myös vielä asetusmuutosten voimaantulon jälkeen. Yleisten kielitutkintojen arvioijien uusia kelpoisuusvaatimuksia sovellettaisiin hakemuksiin, jotka tehdään asetuksen voimaantultua. Asetuksen voimaan tullessa arvioijarekisteriin merkitty arvioija voisi kuitenkin jatkaa arvioijana toimimista myös asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden kelpoisuusvaatimusten perusteella. Siirtymäsäännöksiä on kuvattu tarkemmin edellä säännöskohtaisissa perusteluissa.

9 Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen yleisistä kielitutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä asetuksen suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.